

D U Ș M A N I I

Când a plecat pe granița de Sud (Dobrogea) Pavel Ursu era Sergent. Era în Iulie 1916. Zilele frumoase ale verei, nopțile scurte și răcoroase, câmpul plin și verde umpleau inima bună și miloasă a Sergentului Pavel Ursu. Fu trimis cu plutonul lui în stânga sectorului ca să facă legătură cu compania 11-a.

— Sergentul Pavel Ursu.

— Ordonați D-le Căpitan.

— Ia aminte. Ești postul mic No. 1, detașat la N. E. de satul Novo-Botievo; până la ora 12 raportezi de executat. Pavel Ursu s'a îndreptat corpul, s'a uitat în ochii Comandantului, a dus mâna la capelă și-a strigat:

— S'a înțeles D-le Căpitan.

La ora 12, fără zece minute, agentul de legătură al postului mic No. 1, stătea în fața Căpitanului.

— Bine, soldat.

— Să trăiți D-le Căpitan.

Când s'a domolit mișcarea și frământarea Postului mic No. 1, Sergentul Pavel Ursu, a plecat singur— singurel prin bălăriile botului de deal, unde își instalase Postul. Mergea gânditor, cu mâinile la spate și cu ochii în pământ. Sufletu-i râdea. De ce? Nici el nu știa. Aci i-se umplea pieptul de aerul curat al câmpului, aci ochii lui verzui și mari, se pierdeau în dealurile Bulgariei. Într'un timp s'a aruncat în iarbă, și-a aprins o țigare, și-a rezemat coatele în pământ și și-a proptit capul în palme. Fumul tutunului, îl amorțea și simțea în trup un fior dulceag și moleșitor. În zări dealurile ardeau, în aer doar câte o ciocărlie cânta ici colo, și în jurul lui domnea o liniște călugărească. Pavel Ursu s'a sculat, s'a întors la răsărit, s'a uitat lung la cer și a făcut trei cruci:

— Facă-se voia Ta.

— Caporalul Olteanu Vasile.

— La ordin.

— Bună-i ciorba?

— Bună, Domnule Sergent... aici în mijlocul câmpului și'n mijlocul verei toate sunt bune...

— Și frumoase Vasile; și Ursu râdea.

— La douăzeci de ani toate's frumoase Vasile.

Pavel Ursu trecuse de 26 de ani, dar timpurile tulburi nu-l mai slăbiseră și dela 20 de ani și jumătate, își târa zilele în ostire. În civilitate era funcționar comercial, dar aproape că-și uitase meseria de când era în solda statului. În timpul celor 6 ani de zile, Pavel Ursu, cunoscuse mii și sute de oameni; mii și sute de fii. La început era rece și aspru, dar campania din 1913, îl miuise, și cu timpul își schimbă părărea despre oameni și despre suflete. își schimbă părărea despre oameni și despre suflete.

— Care „noi” Ursule, îl întrebă într'o zi Sub-Lt. Ghiță dela al doilea (pluton).

— Noi, d-le Sub-Lt. „noi”, și Ursu se uită înfapt în ochii Sublocotenentului.

— Ei Ursule, te-am înțeles; „noi”, ăștia mari adică eu Sublocotenentul, și tu Sergentul, și plecă râzând.

Ursu a râs și el.

— Așa-i D-le Sub-Lt... nu-i așa? Și rămase uitându-se lung după Sublocotenentul dela al doilea.

Când plecă prima patrulă de recunoaștere, plecă și Ursu. Voios și vorbăreț, Ursu cu capela pe ceafă și cu arma prinsă vânătoarește, scurta cu glumele lui, drumul lung al patrulei. S'a oprit la Pichetu No. 11, și-a arătat hârtiile, a dat mâna cu grănicerii și camarazii dela a 11-a, și a luat-o apoi pe creastă dealului de graniță. În drum spre pichetul 12, s'a întâlnit cu o patrulă bulgară. A stat locului și s'a uitat la ei. Bulgarii și-au văzut de drum.

— Aștia sunt dușmanii? Și Ursu, nu prea îi venia lui să creadă că dușmanii sunt și ei oameni ca toți oamenii. S'a abătut puțin la pichetul 12, s'apoi au luat-o mai iute către ultimul punct al patrulei a pichetului No. 13. S'au întors pe valea ce ducea la moară. Seara, Ursu, așezat pe coama dealului, privea cerul înstelat.

— Dușmanii! Oare de ce s'o fi dușmănind om cu om? și ochii lui verzui alergau pr'n noaptea neagră, ca să prindă această taină nelămurită.

— Dușmanii.

— Dar și bunul Isus Creștinul, a fost dușmănit și omorât... pentru ce?

— Pentru credința lui, pentru binele ce vrea să-l facă omului, să nu păcătuească stricându-și sufletul și trupul; pentru o viață mai bună, mai liniștită, mai omenească...

— Oare dușmanii voesc să ia bunurile și liniștea poporului meu? Fața lui Ursu se ncruntă.

— Cine-mi este aproapele meu?

Ursul lăsă capul în palme și închise ochii. În luminile lor îi străluci, tatăl și mama lui. Popoare sălbatice, fugeau în luciul lor, ducând urgia cu ele.

De câteva zile Sergentul Pavel era în permanență la Pichetul No. 13; așa primise ordin. Pichetul No. 13, era așezat iar pe graniță. Era fixat într'un colț, ce intra în linia de graniță, așa că și dela dreapta și dela stânga puteau veni Bulgarii; era izolat de celelalte pichete. De lucru nu era ziua. Ursu, hoinărea până pe nserat în raza postului lui. Se bucura de liniștea câmpului, de iarbă lui mătăsoasă, de umbra pomilor și de cântecul păsărilor. Odată sta răsturnat într'o văgăună aproape de granița dușmană. Un grănicer Bulgar se opri în fața lui și se uită lung la el.

— Știi românește D-ta? îl întrebă Ursu.

— Da.

— Ești dela pichetul ăla?

— Da. Sunt șeful lui.

— Șeful lui? Dar ești numai fruntaș.
— La noi nu este oaste multă acasă; toți sunt la bătaie...

— Nu este bine la noi. Tu, la voi este bine?
Nu este bine la noi. Tu, la voi este bine?

— Bine, bine și liniște, slavă Domnului, grâne Bulgaru se așează și el lângă Ursu.

— Cum îți zice?

— Pavel Ursu, Sergent.

— Sergent... Eu fruntași Ștefan Ivanoff.

— Este femeie la tine?

— Nu.

— Este la mine; femeie tânăr și frumosă.

Ștefan, lăsa ochii pe iarbă și smulse câteva fire. Oftă.

— Lasă Ștefane, că este un Dumnezeu; el face toate după rânduială.

Ștefan holbă ochii mirați, și o bucurie îi tresări în suflet. De mult se gândise el la asta, dar nu avea cui să vorbească.

— Iubește la tine pe Dumnezeu?

Ursu zâmbi.

— El e tatăl nostru.

Ștefan rămase cucernic.

— Ștefane, tu când vei veni peste noi cu pușca, te vei gândi la Dumnezeu? Vei avea milă de copii și bătrâni? De ei să ai milă Ștefane că... noi, noi suntem răi; suntem păcătoși; și Ursu se sculă și plecă.

Ștefan rămase uluit locului.

În ultimele zile ce mai rămăsese până la despărțire, Ștefan și cu Ursu s'au întâlnit mereu pe granița pichetului No. 13. Ștefan vorbea de Vela lui și Ursu de Dumnezeu. Se hotărâră să nu tragă unul în altul, dacă cumva războiul îi vor aduce față în față. Ursu a zâmbit, Ștefan i-a mtrâns mâna.

După declararea mobilizării, Ștefan și Ursu nu s'au mai văzut. Ursu a rămas și mai departe la pichetul 13, deastădată ca șeful micului detașament al pichetului. Într-o noapte, la două zile după mobilizare, Ursu fu deșteptat brusc de răpăitul unor focuri de armă, și de țândările geamurilor dela pichet. S'a sculat, a eșit afară, s'a uitat lung la pichetul bulgăresc, și un mormăit surd eși din gâttelejul lui.

— Căinii!...

Înspre ziua, o ștafetă le aduse ordinul de retragere pe linia posturilor mici. Când s'a înapoiat Ursu la Novo-Botievo, postul mic așezat la N. E. de sat, era sub comanda Sublocotenentului dela întâiul. Se prezentă la Comandantul Companiei, la garda mare; raportă de executarea ordinului și aștepta un nou ordin. În spre seară Postul mic No. 2 dela N. E. de satul Cadievo se retrăsese după un atac al trupelor Bulgare. Sergentul Ursu primi ordin, ca a doua zi în zori, să instaleze din nou postul mic No. 2. La ora 10, în ziua următoare Sergentul Ursu raportă că postul mic No. 2 era instalat, și că o patrulă condusă de

el a intrat și cercetat satul Cadievo. Satul e gol, oamenii au trecut toți granița la Bulgari, vitele și căinii urlă. Ursu își așează oamenii lui pe creasta dela Nordul Satului și îi puse să sape gropi-adăpost. Ziua îi trase un somn zdravăn. Noaptea Ursu nu dormea. După ce colinda linia santinelor îndoite se așeza pe un butuc, își aprindea o țigară și își rotea privirile în negura nopții.

— Oare, se gândea Ursu, de acum intrăm și noi în horă?

— Și ce vor face acești oameni buni, când se vor isbi unul pe altul? Român, Bulgar, Turc, Ungur...

— Aproapele tău.

— Nu. Ei nu sunt aproapele meu. Ursu se gândi la noaptea când geamurile pichetului 13 săreau în țândări.

— Ei nu vin cu inima curată și gândul curat la mine. Ei nu viu cu gânduri bune asupra mea, asupra noastră.

— Ei vin să ne robească, să ne prade, să ne ucidă.

— Și atunci? Unde este aproapele meu?

— Nu. Ei nu sunt aproapele meu. Ei sunt răul meu, dușmanul meu, satana mea. Și eu de rău, mă apăr...

— Da mă apăr pe mine, îi apăr pe ei, pe ai mei, părinții, frații, surorile mele; da mă apăr, îi apăr, de rău, de răi, de... dușmani, Da, da de dușmani.

Ursu gândi mai departe.

— E munca noastră; de ce să o ia ei; grâul, porumbul, vița, plugul...

— De ce?

— De ce eu să muncesc și ei să trăească bine, să trândăvească în belșugul meu și în munca mea?

— Aproapele meu... Da aproapele meu, este omul de omenie, omul de cinste, de frație pământescă, de sudoarea frunței, de sudoarea muncii. El poate fi Bulgar, Turc, Ungur... dar dacă el muncește și trăește cinstit ca și mine, ca și ai mei, el este aproapele meu; dar dacă el vine să se îmbuibze dela mine și eu să-i fiu slugă, rob...

— Nu. Eu, noi, toți, trebuie să luptăm, să ne dăm ultima picătură de sânge pentru pământul nostru, pentru neamul nostru, pentru graiul nostru, pentru munca noastră.

— Aproapele meu acum sunt toți ai mei, Românii.

Cei alți cari vin să 'mi cotopească țara nu pot fi aproapele meu.

— Căinii!...

În zări cerul se arăta roșu; ochii lui Ursu fulgerau în fața lui era brăzdată de razele roșiatice ale vârfului de soare ce încununa zorii unei dimineți de August. Ursu se 'nchină cu fața la Răsărit.

A doua zi veni la postul mic No. 2. Plutonul 2. Ursu dădu Sublocotenentului comanda, postul în primire și îi descrie toată situația câmpului de luptă.

— Ursule, am ordin să instalez pichetul de grăniceri. Ursu se uită cam nedumerit.

— D-le Sublocotenent Pichetul este așezat în vale, în bătaia Bulgarilor; e greu de oamenii ce se vor așeza acolo. Ș'apoi eu nu prea am încredere în Bulgari. Ei m'au lăsat cu o patrulă să scormonească satul, dar când vor vedea o trupă mai numeroasă se vor pune cu focuri pe noi.

— Ursule, Bulgarii nu au armată pe graniță, ș'apoi ei nici nu se gândesc să ne atace în plin.

Au pornit-o pela două ore după amiază să instaleze Pichetul No. 14 de grăniceri dela S. E. de satul Cadievo. Au pornit-o cu toții. Grănicerii în frunte, Plutonul în coloană de marș după ei, și în urmă lor căruțele cu ranițele și bagajul trupei.

Dar nu au apucat, decât să scoboare valea, ce da la cișmeaua turcească, și un ropot de focuri se înfipse în mijlocul lor. Curgeau gloanțele, din dealul Bulgăresc, curgeau gloanțe din ogrăzi, din case, din hambare, și bieții soldați, mai mult năuciți, decât înspăimântați, se trânteau pe unde nemereau, ca să se adăpostească și să-și vină în fire. Ursu s'a încruntat, a luat câțiva soldați din Pichetul lui, și cu un curaj fără pereche a golit casele din sat de Bulgari și i-a fugărit până în gropile lor după graniță. Când s'au potolit lucrurile în sat, Ursu s'a întors. La cișmeaua turcească un soldat bulgar era înghețat, lovit în mijlocul pieptului. Ursu se grăbea, focurile Bulgarilor nu-l slăbeau. Dar în treacă Ursu își aruncă ochii la Bulgar. Un fior de ghiată îi străbătu trupul. Bulgarul semăna cu Ștefan. Se apropie de el și rămâne împietrit. Mortul era fruntașul Ștefan Ivanov. Bulgarii însă întetăriră focurile și cișmeaua turcească, și ai de gloanțele lor. Ursu se sui suș în adăposturi. Raportă Sublocotenentului de tot ce făcuse și văzuse la Bulgari.

Sublocotenentul îi strânse mâna. Ursu se duse și se trânti în adăpostul lui. Era abătut. La început nu gândea nimic. Mai târziu în zări i se deslușea pi-

chetul 13 și Ștefan Ivanoff. Rămase cu ochii pierduți.

— Vela lui, gândi Ursu; Vela lui Ștefan, frumoasă și blândă.

Și chipul lui Ștefan îi răsări în minte, cu ochii plecați în iarbă și cu oftatul pe buze.

— Ce suflet bun și naiv avea Ștefan, Fruntașul Bulgar.

— Aproapele meu...

— De ce l'am omorât? Ce vină avea ființa aceasta mică și necunoscută, bună și naivă să fie omorâtă?

— Ce vină are Vela, frumoasa și blânda Vela?

Amurgul unei nopți de August, înegurat și roșu prindea luminile ochilor lui Ursu.

— Dar dacă era el în locul lui Ștefan? Putea să fie el în locul lui. Așa-i războiul. Se gândi la părinții lui. Inchise ochii.

După ce instalează primele santințele îndoite, Ursu se duse la adăpostul Sublocotenentului.

— D-le Sublocotenent, vă rog să-mi dați voie să mă duc să îngrop un Bulgar mort.

Sublocotenentul se uită la el, ar fi vrut să râdă, dar fața închisă a lui Ursu, îl opri.

— Bine Ursule, du-te.

Ursu plecă.

În zorii zilei, Ursu care stătuse toată noaptea treaz ridică fața lui palidă spre răsărit.

— Suntem răi. Oamenii sunt buni, da sunt buni.

— Noi. Noi așaia suntem răi; da suntem răi; răi...

În aceeași zi pe seară, trupele bulgare răsbise liniile posturilor mici și armata română se concentra împrejurul graniței pentru lupta decisivă. În cimitirul turcesc dela N. E. de satul Cadievo era o singură cruce de lemn.

„Aci se odihnește Fruntașul bulgar Ștefan Ivanoff mort departe de Vela lui, dar plâns de un ostaș român”.

Locot. Paul Epureanu

Autograful

D-lui N. IORGA

Ce se cheama erou și eroisă?

Errou: e acela care face pentru
menținerea patriei sale ceva care iese
orice margini ale datoriei și care gosește
că acesta este altul de natural și că
refuză ca o indelicetă orice apăsare și
orice răsunet a faimei sale.

Prosim e întotdeauna de sine care
nu vrea să fie nici război, nici pace.

Partea e țeară și acțion

N. Iorga

Statuia în bronz a Regelui Ferdinand dela Orăștie Hunedoara.

Opera sculptorului Ionescu-Varo.

P e c â m p u l d e l u p t ă

(Povestea Sergentului Marin Ion)

— Hei! soldat, din ce companie ești?

— Din a 6-a.

— Și ce duci în lada din spinaie?

— Pesmeți.

— N'ai putea să ne lași și nouă ceva de ros?

Un bubuit trosni lângă noi, ne vârâram capetele în marginea tranșeului.

— Hei-i-i, amice dar nu glumesc turcii?

— Apoi, cum să nu tragă când cel dela 6-a, merge în picioare cu lada în cap?

Ne uităram la soldatul ce trecuse mai adineaurea cu lada de pesmeți. Era trântit la pământ și lada lângă el făcută puzderii. Nițulescu, Căpraru, ne făcū semn cu ochiul, și cât ai număra 2, eram câte și patru lângă lada. Indesam permeți ojn gros în sacii de merinde.

— Lasă-i mă, și lui strigă Nițulescu.

— Ce să-i mai lasăm, că l'au lăsat turcii fără viață.

Plecat cu capul pe mâini soldatul dela 6-a, dormea somnul de veci. Nici-o picătură de sânge nu curgea.

Un boboc de șrapnel îi găurise moalele capului și i se oprise în gâttej. Lăsarăm lada și începurăm să-l cotrobăim.

Eram de trei zile în hărțuială cu frații Bulgari și Turci. Zilele erau mohorate și o burniță de ploaie rece de toamnă, ne pătrunsese până la oase. In a treia zi înaintasem până sub gropile turcilor, din primile linii, și ne cuibărisem și noi în fața lor. Mâncare pe apucate, apă, mai multă de ploaie, strânsă în bidoane cu pumnii ciutură din șanțurile făcute de roțile chesoanelor cu muniții, ce veneau la miezul nopței. Trântiți în fundul tranșeului, ne făceam de lucru glumind și cântând. Ce ne păsa nouă de ploaie, de foame, de turci și de frig, când două zeci de ani băteau în noi?

Eram patru; patru agenți de legătură, sau alergătură cum ne spuneau soldații. Dar Caporalul Nițulescu, Ciobănete, Vinaru și eu. Nițulescu era guraliv și săcăitor. Ciobănete țaran trăit pe la orașe, isteț și blajin. Eu și cu Vinaru, eram oameni subțiri, fețe catifelate cum ne botezase. Don Plutonier Ciuncanu Ion; tăcuți și răsători, gata să luăm parte la toate năsdărăniile lui Nițulescu.

După masa împărtească la care ne înfruptăram toți, Nițulescu, ne oferi, țigări fine din punga celui dela 6-a.

— Na-vă mă, na-vă, să fie de sufletul celui dela 6-a.

— Dumnezeu să-l ierte.

— Dumnezeu să-l ierte.

Mâncăți, sătui, ne tolăneam cu țigările în gură pe fundul tranșeului. Un soldat veni pe fugă și sări în groapă.

— D-le Sergent, toți agenții de legătură la D-1 Locot. Comandantul Companiei.

O mitralieră dela Turci, tăcâni, Câteva gloanțe fluerau ras, deasupra tranșeului.

— Hei! Ce zici Don Caporal Nițulescu?

— Ce să zic D-le Sergent, e cam... cam albastru... Și țâșnirăm câte și patru din groapă.

Un fum alburiu umplea câmpul. Coloane de soldați se desfășurau pe negrul pământului, făcându-se una cu el. Lupta se anunța îndârjită. Tunurile mugeau pe toate glasurile și obuzele trosneau, de făceau să sară pământul din temeljile lui. Soldații din a 7-a Companie, așezați în mijlocul coloanelor duceau greul luptei. Comandantul în mijlocul liniilor de soldați, urmărea cu ochii lui de vultur mișcările liniilor.

— Nițulescu!

— Ordonăți.

— Ia vezi de plutonul II, să fie direcția jumătate la dreapta...a...a.

Un obuz căzu, dar nu explodă. Pământul umed și moale îl primi cu toată greutatea lui. Nițulescu, ridicat în picioare în mijlocul focurilor ucigătoare, fugea la plutonul II. Fumul obuzelor întuneca văzduhul, tunurile murgeau, coloanele de luptă înaintau în linii de trăgători. Ne apropiasem de primele linii dușmane. Bura de ploaie întuneca ziua; înaintarea devenise greoaie, soldații se țintuiau pământului. Doar din când în când, câte un agent de legătură, străbătea liniile companiei dela un cap la celălalt. Mitraliere începură să macine, armele să răpăie, și unul câte unul soldații semăneau câmpul. Plutonul II, înaintase prea mult spre stânga. Locotenentul, Comandantul Companiei, trimesese pe Nițulescu, să dea de veste Sublocotenentului dela al II-lea, dar n'apucă să facă o sută de metri, și un obuz îl învălui în fumul lui; când dispăru fumul, Nițulescu nu se mai văzu.

— Soldatul Ciobănete!

— Ordonăți.

— Ordin plutonului II, să facă față jumătate la dreapta.

— S'a înțeles.

O mitralieră curmă drumul lui Ciobănete; Ciobănete rămase fără suflare.

— Soldatul Vinaru!

— Ordonăți.

— Plutonul doi să facă față jumătate la dreapta,

— S'a înțeles.

Vinaru porni și el dar și drumul lui era presărat cu piedici ucigătoare, căzu și el. O goarnă sună „Atacul” cutremurând văile, un „Ura” puternic îi răspunse din dreapta noastră. O pornirăm și noi peste șanțuri cu baioneta la armă. Numai simțeam nimic, acel glas iute și iscoditor ne chema cu strigătele lui. Răsturnam totul în cale; focurile dese, și seceră morței

ne lăsau reci, obuzele și cârâitul mitralierei ne păreau lucruri cunoscute, nimic nu ne putea opri. Acel glas de alarmă, ascuțit și tare, ne mâna în fața morții. În adăpostul lor de al treilea, câțiva Turci, buzați și negri, mânuiau o mitralieră. Soldații noștri se repeziră la ei; dar și ei nu o lăsară din mână, și un pârâit tocănit ne curătară pe câțiva. Căzui și eu. Imi înfipse un plumb în coaste. Un „Ura” puternic răsună în fundul văilor și se întindea din ce în ce mai mult pe întinsul câmpului. Ai noștri le luară urma dușmanilor și îi urmăreau în fuga lor. Un potop de fier ucigător se năruie peste noi cei rămași pe câmpul de luptă. Dușmanul își vărsa focul pe noi. Noaptea își lăsa și ea umbrele pe întinsul pământului. Zgomotele de luptă, tremurau departe în văzduh. Mă deșteptai. Simții un junghi în coasta dreaptă. Un gemăt surd, o gură ce mușca pământul, o auzii ca prin vis.

— Valeu! valeu! mă doare rău chișorul, valeu.. of, mămuca mea, mămuca mea...

Și gemătul se stinse în pieptul odorului, plecat în bătălie. Mă gândeam și eu la maică-mea. Poate că întinsă pe vre'o laviță, își ghicea bătrâna în bobii în bobii udați cu apă „Vie”, strânsă la un Paști cu ploaie, ca să ghicească noroiul mai bine. Și o vedeam zâmbind cu lacrimi în ochi.

— E sănătos feciorul, e voinic..

Simții o arsură în piept. Sângele ce mă năpădise pe gură mă ardea. O sete grozavă mă chinua. Incercai să mă ridic, dar sângele scurs îmi tăiașe puterile. Mă mototolii din nou în locul unde zăcusem. Un strigăt puternic, tăia negrul nopții.

— Do'n Sublocotenent Georgescu, dela compania a 5-a.

Incercai să strig, dar gâttelej meu înecat în sânge, abia mai scoase câteva sunete hârjiinde. Strigătul se auzi din nou.

— Do'n Sublocotenent Georgescu-u-u; aci ordonanța D-voastră, Dumitru.

Un oftat lung veni din stânga.

— Doamne, Doamne; nu mă lăsa. Am copii acasă; și n'am măcar nici mună... Și n'am pământ; Doamne! Rămâne o casă de copii și sărăcia după ei... Nu mă lăsa Doamne să pier... Și-i greu în lume să trăești... Copiii mei, Copiii mei. Doamne, tu ești bun și drept; nu-ți face rău din ei... ne vor blestema... Doamne-e-e. O ultimă sfortare; își chema un copil pe nume.

— Ili-e, Il-i-e.

O voce răsună lângă mine.

— Do'n Sublocotenent Georgescu-u-u.

Făcui o sfortare și mă ridicai. O umbră veni lângă mine.

— Dom'le Sublocotenent.

— E căzut în tranșeele din vale; și sângele mă înecă.

— Unde?

— Acolo, și întinsei mâna înspre vale.

Mă ajută să mă târăsc până la primele tranșei.

— Aici.

— Mă lăsa jos, și dispăru în negura nopții. Rămăsei în fundul tranșeului. Nu mai simțeam nimic. Frigul îmi intra în oase și-o ceață îmi învăli ochii. Incercai să mă scol sprijinit de marginea tranșeului, căzui jos. Amorții. Câteva lumini se iviră pe marginea tranșeelor.

— Hai mă; câți sunt?

— Șapte.

— Toți morți?

— Asta nu mișcă, asta nu mișcă... Uite unul care mișcă. Ai încoa 'Ioane!

Simți-i cum două brațe mă înfășcau de cap și două de picioare. Erau brancardierii. Deschisei ochii. Nu vedeam decât un punct galben-palid era lumina unui felinar de campanie. Inchisei ochii, înțepenisem. În depărtare un strigăt lung răgușit spărgea liniștea nopții.

— Do-o-o'n Sublocotenent Georgescu-u-u-u.

Ion Plopu

Autograful D-lui General
REFERENDARU

Moștenirea mare și frumoasă ce
 ne au lăsat eroii neamului, TARA
 în care s'a zămislit întreg poporul
 românesc, trebuie să ne facă
 demni de mărirea lor și să ne
 îndemne a ne sacrifica ea și
 doinsii pentru a păstra neatinde
 această moștenire

Cu gândul mereu la eroii
 noștri, să nu uităm fără preget
 și prin murea tuturor faptelor să
 realizăm propoziția neamului
 și înălțarea lui cât mai sus
 printre celelalte neamuri.

Numai în felul acesta vom
 putea spune, cu adăruat, că
 stăvăm memoria celor care
 s'au sacrificat pentru: Domn
 neam și TARA -

General Referendaru

E V O C A R E E P I C Ă

< M Ă R Ă Ş T I >

V

Sunt mii și mii ca tine ce-așteaptă, toți, semnalul
Un general se urcă pe-o culme, generalul
Cu chip uscat de moaște, ca moaștele de sfânt
Veghează zi și noapte stăruiitor, ne'nfrânt;
Acum el cercetează cu ochiul depărtarea,
Acum măsoară munții, acum scrutează zarea ...
Sunt mii de vieți legate de hotărârea lui!
Dar ochiul lui pătrunde mai sus și mai departe
De crestele de stâncă, de culmile verzui ...
Căci sufletul lui mândru, nepăsător de moarte,
Va despica în două și zările și munții!
Un tainic nimb de slavă el poartă'n jurul frunții,
Ca vechii magi, destoinici conducător de ginte,
Va face să se spargă în țândări stăvilarul ...
El este 'ndrumătorul ce va striga 'nainte!
Va 'ndeplini minunea, va sfârâma hotarul,
Din greaua lui robie va mântui poporul,
Biruitoare aripi, își vor deschide sborul
Și-un neam întreg porni=va în larg, spre libertate!

Mircea Rădulescu

ZIUA INĂLȚĂREI - ZIUA EROILOR

În fiecare an sărbătoarea lor a fost orânduită să fie în Joia Înălțării, căci toți ostașii jertfiți pentru binele neamului sunt atâți Christoși necunoscuți. Neamul întreg omenesc îngenunchiază plecându-și fruntea în fața măririi Dumnezești a acelor care n'au avut fericirea de a vedea cu ochii lor izbândirea visului de mii de ani pentru care au murit cu sufletele sfâșiate de durere atâți frați înaintași înfierăți în cătușele robiei.

Țara întreagă mic și mare, preamărește azi și glorifică pe „Eroi“.

Pe „Ei“ care în noaptea de 14/15 August 1916 au trecut Carpații ca să strângă pentru vecie granița ce străjuia de pe înălțimele lor nedreptatea milenară, iar în luptele din Transilvania, Carpați, Dobrogea, Oituz, Mărăști și Mărășești, au stat neclintiți sub ploaia de gloanțe, înfruntând moartea dureroasă, cu o bărbăție senină și luminoasă, iar sufletele lor au fost stăpânite de un singur gând frumos și mare: „Cinstea Țării“.

Osemintele lor prin îngrijirea soc. „Cultul Eroilor“ s'au așezat azi în criptele mausoleurilor, obeliscurilor, monumentelor și troițelor.

Osemintele lor simbolizează pentru generația de azi și pentru generațiile care se vor perinda în scurgerea veacurilor, jertfa ostașilor care cu bărbăție, cu legendarul dispreț de moarte al Românului întru apărarea moșiei strămoșești, au înfruntat ploaia de foc în care s'a făurit „Coroana României Mari“.

Pe osemintele lor odihnește pământul României întregite.

La acest sanctuar al Cultului patriotismului românesc vin și vor veni să se închine Români.

Mormintele lor grăesc cu o neasemuită elocință de trăinicia conștiinței naționale, de vitejia sufletului românesc, de puterea neînfrântă a brațului unui neam în istoria căruia sunt înscrise mândrele pagini a celor ce și-au închinat cugetul ideii unității naționale.

Visul de o clipă trăit de Mihai Viteazul, e azi realitate.

După neatarnare în vârful baionetelor curcerită în 1877 avem astăzi unitatea de veacuri

răvniță și sub Regele Ferdinand I înfăptuită. Moșia Românească este reconstituită, pământurile răsluite de mâni vrăjmașe și vreme îndelungată ținute sub apăsarea unei stăpâniri haine au fost realipite, la trupul patriei mume.

Tot ce simte, cugetă și grăește românește, e încălzit de soarele românesc.

Acvila României plutește sus în văzduhul curățat de miasme otrăvitoare și sub aripile ei ocrotitoare sunt adăpostiți Românii cuprinși între Tisa și Nistru, Dunăre și Mare.

E orbitor de frumoasă înfăptuirea dar nepus de mari au fost sacrificiile. Din belșug a curs sângele neprecupețit.

După chipul încins de simbolul eroismului cu privirile ațintite spre Răsărit, spre Apus, spre Miază-noapte și spre Miază-zi și cu credința neclintită în rostul jertfei lor au căzut binecuvântând ceasul izbăvirei românești.

Flori multe acopere azi mormintelele lor.

Flori de pe câmpia Libertății, flori din vesela grădină a Bucovinei, flori din grădina Basarabiei, flori din toate colțurile țării.

Să ne închinăm cu toate florile pământului care din sângele și chinurile lor au primit binecuvântarea rodniciei.

Eroi, la mormintele voastre România toată își pleacă genunchii.

Înainte voastră, eroi sublimi care ați suit calvarul dureros al izbăvirii noastre, întreaga țară se închină cucernic.

„Slavă vouă“

Lt.-Col. Grig. Ionescu

Soc. „Cultul Eroilor“ a organizat și în anul acesta în Capitală și în întreaga țară la Ziua Eroilor colecta anuală cu insigna „Cultul Eroilor“. Rezultatul bănesc al chetei în București — cu toată ploaia ce a căzut în după amiaza Zilei Eroilor — a fost de 190.075 lei. (Vezi tabloul dela pag. 17.)

Acest frumos rezultat se datorește atât publicului — din an în an mai înțelegător — al operei pioase ce îndeplinește Societatea cât și perechilor de Doamne și Domni care s'au oferit cu tot sufletul să dea concursul D-lor Societății, și nu au pregetat să cheteze cu tot timpul rău ce le-a surprins.

Comitetul Central aduce pe această cale cele mai vil mulțumiri, atât persoanelor cari au vândut insigna Societății realizând frumoasa sumă amintită, cât și tuturor acelor cari din tot sufletul și-au dat obolul lor pentru sprijinirea operei Societății.

Colecta a fost organizată în toată țara prin Comitetele Comunale rurale ale Societății, Primări și Garnizoane ale căror rezultate bănești se înaintează Comitetului Central prin Cercurile de Recrutare pentru mărirea fondului cimitirelor de onoare și centralizării mormintelor de eroi.

R. E.

CULTUL EROILOR

Solemnitatea centralizării unor morminte de Eroi la Castelul T. Roșu (Sibiu)

În ziua de 18 Martie a. c. a avut loc cu o deosebită solemnitate exhumarea osemintelor a 14 eroi români din cimitirul comunal Boița și reînhumarea lor în cimitirul eroilor dela Castelul T. Roșu.

După oficierea serviciului religios la biserica din Boița s'a format un impunător cortegiu compus din preoți, carele cu sicrie, autoritățile, Muzica Școalei de Infanterie din Sibiu, un ploton din Regimentul 90 Infanterie și sătenii din Boița în haine de sărbătoare.

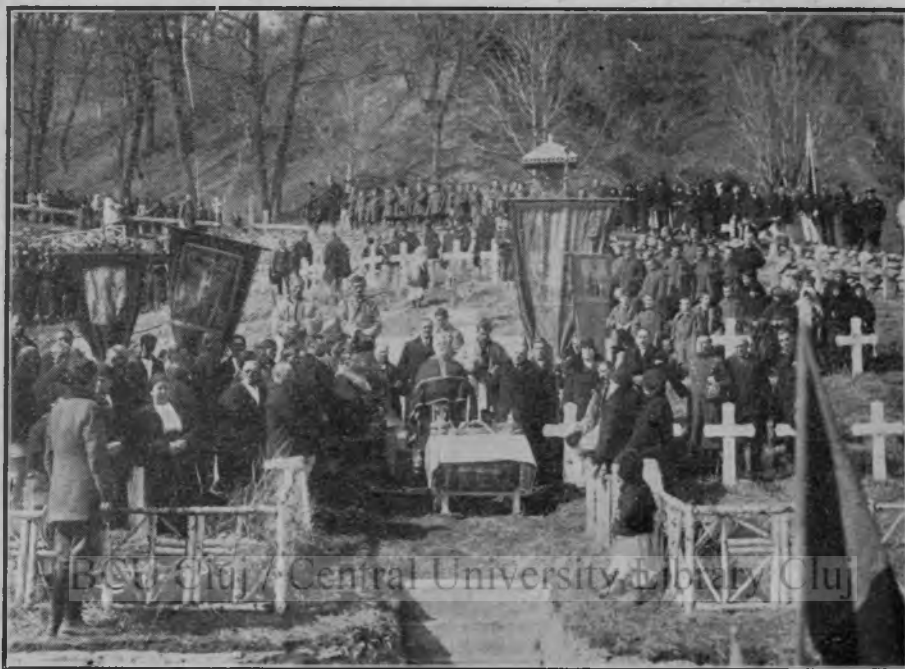
S'au ținut cuvântări înălțătoare la biserică

și cimitir de către preotul satului, D-l Colonel Ernest Vișan delegatul Comitetului Central și D-l Regnan Prefectul județului. Au luat

parte la această solemnitate mai mulți invitați din Sibiu și D-l Comandor Munteanu Directorul coloniei de muncă dela Castelul T. Roșu.

Cimitirul de la Castelul T. Roșu se datorește pioasei inițiative a D-lui Comandor Eugen Botez (Jean Bart) Inspector general

la Ministerul Sănătății. Astăzi cimitirul se află sub îngrijirea D-lui Comandor Munteanu Directorul Coloniei Castelul Turnu Roșu.

Ceremonia religioasă în Cimitirul Eroilor

Carele cu sicriile spre Cimitirul Eroilor dela Castelul T. Roșu

E R O I I

Intr'o noapte de Sf. Maria, sunaseră clopotele.

Glasul clopotelor de aramă... glasul întregirii neamului în liniștea divină a unei nopți de sărbătoare.

Și, în noaptea aceia sfântă, milioane de brațe și-au îndreptat ruga către Născătoarea

nu a putut să-i înspăimânte, căci ei aveau credința sfântă că prin moartea lor va reînvia neamul întreg laolaltă.

Sângele a curs din prisos.

Coasa morții aruncată de milioane mâini dușmane au retezat vieți peste vieți.

Pământul care astăzi hrănește libertatea unui

Lupta pentru apărarea drapelului

de D-zeu, implorând bunătatea și paza ei D-zeească.

Ziua nouă, ziua așteptării de secole își revărsă zorile, vestind răsăritul soarelui de vitejie.

Aurora dreptății românești mijia la orizontul românesc.

În noaptea de 14/15 August de veșnică aducere aminte, soldații au pornit peste hotare.

În foc mergeau, dar focul dragostei de frate era mai arzător decât al războiului.

În ghiarele morții se aruncau, dar moartea

neam întreg, a fost udat numai cu sânge și lacrimi.

Povestească-ne el câte oseminte îi putrezesc în sân și de câte ori nu s'a cutremurat de groaza prăpădului de moarte.

La Jiu și Cerna s'au scris pagini de glorie în cartea neamului, pagini sublimе de înaltă virtute ostășească.

Luptau pe viață și pe moarte și nu cedau nimic din petecul de pământ al patriei cotropite.

Cu fețele crispate de mânie, cu mâinile înfipite pe patul armei, trimiteau spre inamic toată volbura lor de disperare și vitejie.

La Oituz nu a cruțat nici o jertfă, nici o jertfă, nici o oboseală pentru a ține în loc pe inamic.

Când vrăjmașii s'au năpustit puhoi, să ne cotopească, ostașii noștri și-au încordat puterile din urmă și au încleștat mâinile pe armă scrâșnind din dinții „Pe aici nu se trece“ rămânând neclintiți ca o stâncă.

fără seamă înfruntând peirea împrăștiată pretutindeni de sutele de bombe inamice alergau să răpună dușmanul care-și făcuse sălaș în țara aceasta.

O luptă corp la corp s'a încins. Baionetele și grenadele lucrau cu sârguință.

La Mărăști inamicul s'a convins că lanțurile pot fi rupte.

Asaltul, de Mățăoanu-Mărăști

*Privește-l sus pe stâncă, neadormit străjer
El care reprezintă Divizia de Fier,
Menit ca să oprească oștiri infometate
Din pieptul lui ridică zid aprig de cetate
De veacuri stă acolo
Nici gloanțe, nici obuz
Nu poate să-l clinească
Lozincă-i la Oituz!*

*S'o spună cel ce șade înfricoșat și rece
Sub fulgere și vișor «Pe aicea nu se trece»*

Mircea Rădulescu

La Mărăști, în strigăte de bucurie, în chiote și urale frenetice soldații noștri cu un avânt

Mărăștii, nume deapururi slăvit, izvor de mândrie națională către tine ne întorcem smeriți și cu inima plină de recunoștință către toți acei vii ca și morți, de la care ai primit marea strălucire, strigăm împreună cu românismul întreg „Slavă vouă Eroi“.

La Mărășești am câștigat biruința asupra dușmanului și dreptul de a fi trecuți în rândurile popoarelor eroice, mari cu fapte, mari cu virtuți.

Toate atacurile desperate date în masse compacte susținute de o artilerie grea s'au spulberat de liniile noastre apărute cu îndărătnicire de bravele trupe Române, care prin

luptele crâncene corp la corp și contra atacurile energice ce au dat, au produs inamicului pierderi enorme.

Faptele de avânt și eroism pe care le-au

săvârșit trupele noastre în cursul grelelor lupte de la Mărășești întrec ori și ce închipuire.

Soarele nou al dreptății, care se vestea înainte cu câțiva ani la orizont, astăzi își re-

Atacul Reg. 32 Inf. Ofițerii și soldații, fără ranife, căști și haine, au pornit la atac în cămăși, punând pe inamic pe goană

varsă din belșug razele peste plaiurile românești.

Dar plaiurile sunt udate cu sânge și îngrășate cu oase. Puneți urechea la pământ! Din sânul lui veți auzi șoapte 'năbușite...

Sunt glasurile Eroilor ce și au jertfit viața. Amintirea lor să ne fie cel mai puternic imbold de muncă și jertfă pentru înflorirea neamului.

Lt.-Col. Grig. Ionescu

Uzinele de modelat și emailat S. A. R. MEDIAS (Transilvania)

Singura Fabrică din țară de

Vase de tablă emailată

Olărie smălțuită — albă — albastră — marou

Olărie extra-grea „Ideal“

— marou și roșu-coral —

Pentru industriași și comercianți

Reclama cea mai eficace

Placate de Tablă Emailată

estetice, solide, eftine, 20 ani garanție

Firme emailate de orice fel

No. de case, tâblițe de străzi, firme pentru

uși, magazine, birourile, hoteluri, teatre,

— liberi profesioniști, particulari etc. —

Cinstirea memoriei eroilor români în Jugoslavia

Fotografia ce reproducem mai jos, reprezintă solemnul cimitir al eroilor din Skofja-Loka (Jugoslavia) îngrijit și înfrumusețat de Asociația foștilor luptători din Jugoslavia Filiala Skofja-Loka.

În acest cimitir se găsesc și mormintele următorilor eroi români:

Prodan Vasile, soldat fost în Reg. 85 Austroungar Armata I, încetat din viață la 5/XII/1915 (mormântul No. 6, cimitirul eroilor).

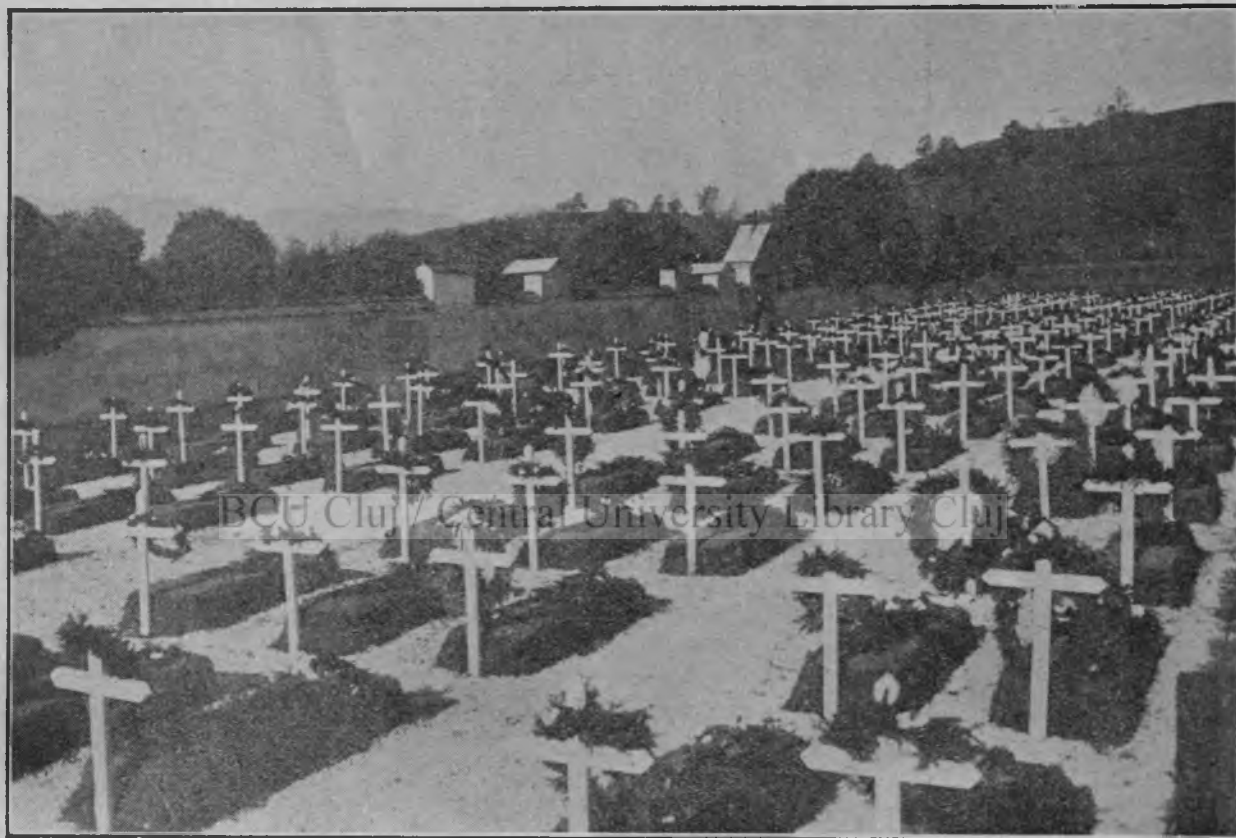
Timko George, soldat, idem încetat din viață la

născut în 1885 la Dozești Vâlcea-mort la 2/VII/1917 (mormântul No. 99, cimitirul eroilor).

Pădurariu Dumitru Vasile, soldat, Regimentul 65/8 Infanterie român-născut în 1882 la Dudu-Vâlcea.

Ionică Nicolae soldat Reg. 73 Infanterie, român-născut în 1883 la Isaccea-Tulcea mort la 17/VII/1917 (mormântul No. 103 cimitirul eroilor).

Țiclete Nicolae Mihael, soldat, Reg. 58 Infanterie mort la 21/XI/1917 (mormântul No. 206, cimitirul eroilor).

Cimitirul eroilor dela Skofja-Loka Jugoslavia

11/XII/1915 (mormântul No. 10 cimitirul eroilor).

Glava Simon, soldat, idem încetat din viață la 2/II/1916, (mormântul No. 71 cimitirul eroilor).

Peirunzan Vasile, soldat, Reg. 30 Honvezi austriac (născut în 1894 în Stroza-Rădăuți, încetat din viață la 10/V/1918.

Vasileșcu, caporal, Reg. 30/31, Infanterie Austro-Ungar (mormântul No. 38 cimitirul civil).

Dinescu Ion, soldat, Reg. 66 Infanterie, român, născut în 1875 la Modoaja Jud. Vâlcea, încetat din viață la 17/III/1917 (mormântul No. 91 cimitirul eroilor).

Ionescu Ștefan, soldat, Reg. 1 Infanterie, născut în 1888 la Ceratu Jud. Dolj, mort la 24/III/1917, (mormântul No. 92, cimitirul eroilor).

Constantin Gheorghe, soldat, Divizia I-a Tren,

Aceste date au fost comunicate Soc. „Cultul Eroilor”, prin D-l Consul Român la Zagreb de către Asociația foștilor luptători Sloveni, Filiala Skofja-Loka.

Această Asociațiune care îndeplinește o pioasă datorie către memoria ostașilor căzuți în război, rămâne la dispoziția familiilor ostașilor români căzuți și îngropați la Skofja Loka, și le va da bucuroasă orice informațiuni asupra mormintelor lor.

Vicepreședintele Asociațiunii, D-l Victor Zuzek, al cărui frate, eroul Locot. Franz Zuzek a căzut pe teritoriul român și a fost îngropat în curtea bisericii din Purcelești (Putna), poartă o deosebită grijă mormintelor de eroi români din cimitirul eroilor dela Skofja Loka.

D-sa ar dori să repatrieze osemintele fratelui D-sale din România în Jugoslavia. Soc. „Cultul Eroilor”,

a luat toate măsurile pentru identificarea mormântului și va da cel mai larg concurs pentru repatrierea osemintelor.

Pe această cale, Comitetul Central al Soc. „Cultul Eroilor”, exprimă recunoștința sa Asociațiunii foștilor luptători din Jugoslavia—Filiala Skofja Loka—pentru pietatea cu care îngrijește mormintele eroilor români din cimitirul de onoare dela Skofja Loka.

Sentimentele de camaraderie și cavalerism ale menționatei Asociații ne-au mișcat adânc și vor mișca

până la lacrimi familiile ostașilor români ale căror oseminte sunt așa de creștinește îngrijite.

Asigurăm pe camarazii noștri că și Soc. „Cultul Eroilor”, își împlinește aceeași pioasă datorie, îngrijind și înfrumusețând mormintele ostașilor sârbi, croați și sloveni la fel ca pe ale ostașilor români. E o solidaritate a durerii care apropie sufletele de pretutindeni.

„România Eroică”

Războiul în glumă

— Domnule Sergent iar să ouă pasărea aia pe capul nostru.

Rezultatul chetei organizată de Societatea „Cultul Eroilor”, Comitetul Central la „Zina Eroilor” în Capitală

No. cutiei	Numele Chetatorilor	Suma	No. cutiei	Numele Chetatorilor	Suma
		Lei			Lei
1	D-rele Marieta și Virginia Naum și M. Craioveanu	3.760	61	D-na Despina Ghițescu	2.665
2	D-na Niculescu Culibin și D-l Metani	12.000	62	D-l Gh. Ștefănescu	7.740
3	D-ra Alexandrescu și D-l Buteică Ioan	3.195	63	Arhiepiscopia Catolică	840
4	D-l Nicolae Pascu	3.795	64	Rozenberg	2.400
5	D-ra Popovici Eliza și Ionescu Niculina	5.760	65	Soc. Sacra	318
6	D-l Ovidiu Dimitrie și C-tin Păun	1.705	66	Liceul Mihai Viteazu	945
7	Ateneul Dr. Angelescu	625	68	„ „ „	1.932
8	„ „ „	1.375	72	„ „ „	104
10	D-l I. Dobrescu soc. Turda	2.960	74	„ „ „	825
11	D-l Al. Radovici Soc. Turda și D-l Dragomirescu	735	76	„ „ „	445
12	D-l Popazu Zamfir soc. Turda	1.095	77	„ „ „	1.790
13	D-l Const. Vizaru	1.845	78	„ „ „	1.475
14	D-l Crudu Teodor	18	79	„ „ „	180
15	Soc. Turda	706	82	„ „ „	2.575
16	D-l Cernaef C-tin Turda	1.035	83	„ „ „	1.510
17	Soc. Turda	1.675	86	„ „ „	825
18	D-l Cercetaș Rădulescu, D-l Corbu D-tru Soc. Turda	745	87	„ „ „	2.650
19	D-l S. Cernaef Soc. Turda	230	88	„ „ „	325
20	D-l Coiculescu Ilie	1.145	91	„ „ „	1.325
21	D-l Al. Radovici	1.105	95	„ „ „	320
22	D-l Mircea Zamfir	775	96	„ „ „	455
23	D-na Elisa Ponici Dir. Șc. Spiru Haret	3.915	97	„ „ „	1.180
24	„ „ „	2.905	98	„ „ „	1.430
25	D-l Ionescu Pompiliu	1.300	100	„ „ „	1.545
26	George Negrescu	881	101	„ „ „	995
28	D-l Constantin Veleanu	1.460	103	„ „ „	345
30	D-l Popescu C. Vasile Elev Liceul Pr. Mih. Bidulescu Aurelian	1.390	104	„ „ „	535
31	Liceul Pr. Mihai	3.275	105	„ „ „	850
32	D-l Niculescu Marin și Tigleanu Matache Liceul Pr. Mihai	820	106	„ „ „	920
33	D-l Lucareli V. Gh. Liceul Pr. Mihai	459	107	„ „ „	1.640
34	Liceul Pr. Mihai	635	108	„ „ „	1.210
35	„ „ „	1.715	109	„ „ „	1.505
36	„ „ „	710	111	„ „ „	2.635
37	D-l Grigoriu Gh. Liceul Pr. Mihai	790	112	„ „ „	810
38	D-l Vlăduțescu Traian	665	113	„ „ „	629
39	D-l Vârjan Ion	975	114	„ „ „	2.665
40	D-l Călinescu V. Ioan	1.465	115	„ „ „	30
41	D-l Dam. Elizeu și Popescu G. Petre Pr. M.	375	116	„ „ „	3.010
42	D-l Zamfirescu P. Ioan și Zah. M. Solomon	1.055	117	D-l Flicuși Petre și C-tinescu Nicolae	1.895
43	D-l Barbelian Rădulescu, Ilie Bek și Ștefănescu Gh, cercetas	545	118	D-l Cercetaș Diaconescu și Georgescu	1.270
44	D-ra Iorgulescu cu cercetaș Crăciun,	1.180	119	D-l Cercetaș Diaconescu și Georgescu	1.650
45	D-l Petrescu C. Mircea și Petrescu Dorel	1.420	120	D-l Cercetaș N-lescu Ioan și Samoilescu	2.385
46	D-l Rădulescu Ioan	3.550	121	D-l Cercetaș Iordan Gr. și Gh. Simoneta	1.145
47	D-l Birnbaum Solo	1.025	122	D-l Cercetaș I. Georgescu și Diaconescu	715
48	D-l Diaconescu Ștef. și Vasilescu Ștef.	1.705	124	D-l Cercetaș Iordan Gr. și Gh. Simontea	515
49	D-l Crăciun Ioan	2.030	125	D-l Cercetaș Basonescu Z. și D-trescu N.	3.720
50	D-l Weintraub și Teider cohorta Bucur	1.800	126	D-l Cercetaș Meltei N. și D-ra Vinulescu	2.575
51	D-l Popovici Grig. și Nemi Gh.	475	127	D-l Cercetaș Poenaru I. și Cireș I.	1.705
52	D-ra Ortansa Nicolau	1.955	129	X.	1.395
53	D-na Locot. Crăciunescu și V. Apostolescu	1.095	131	X.	580
55	Soc. Sacra (Dimonte)	2.654	132	Deleg. Ateneului D-r Angelescu	1.450
56	„ „ „	1.260	133	„ „ „	1.260
57	X	4.335	135	D-ra Virginia Gurgui	972
58	X	6.562	136	Deleg. Ateneu D-r Angelescu Diaconescu cu Aurelian și Mateiaș N. Nicu	760
59	D-ra Victoria Boaru	1.255	137	Cercetaș Crist. T. Ioan și Grosenescu Ilie	615
60	„ Victoria Dragomirescu,	1.210	138	D-l Stoenescu A. Petre Socar și M. Ilie	350
		3.345	139	D-l Rădulescu Marin și Mantiaș Sandu	560
				D-l T. Huber	680
				Total	190.075

N. B. Cutiile cu numerele 9, 27, 29, 54, 67, 69, 70, 71, 73, 75, 80, 81, 84, 85, 89, 90, 92, 93, 94, 99, 102, 110, 123, 128, 130 și 133 n'au fost întrebuințate din lipsă de personal.

MOARA CU ABURI

ED. PROHASKA Fii

Sannicolaul - Mare
Jud. Timiș-Torontal

ȚESĂTORIA MECANICĂ DE MATASE

SOCIETATE ANONIMA

SIGHISOARA

EUGEN LAYDA

Cofetărie de primul rang
CLUJ. — PIATA UNIREI, 29

Fiii lui „Daniel Fullajfar“

:-: FABRICA DE PIELE :-:
O Sannicolaul-Mare (BANAT) O
FONDAT 1873

Blancuri pentru curelări
:-: Negre și culori :-:
Mărgini și gături
Vaché-Cronpoane
Vaché - Jumătăți
Vaché-Gături
Vaché - Poale

Restaurantul Transilvania

Vasile Dejan
BRAȘOV
Promenada Regele Ferdinand
Local de primul rang
Restaurant românesc

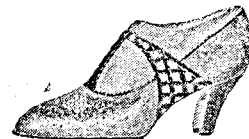
Nimeni nu se poate
atinge de faptul
că

Veritabil Franck cu Rașnița
este cel mai bun și cel mai
fin Adaus la cafea boabe.

Higienica sa garan-
tează un gust fin, iar
marea sa spornicie-
o întrebuintare
avantajoasă.

Însă.....trebuie să fie
Veritabil Franck
Această garanție exis-
tă însă numai atunci,
dacă pachetele poar-
tă marca de fabrică
„Rașnița de cafea“

HEINRICH FRANCK SÖHNE S.A.R. BUCUREȘTI-BRAȘOV

GASTON MIHAILESCU

CENTRALA:
CALEA VICTORIEI No. 122
SUCURSALE:
BUCUREȘTI, Str. G-ral ANGELESCU, 90
SINAIA: CAZINO

Fabricele de postav

și
Țesături de modă

din
BRAȘOV

Wilhelm Scherg & Comp. S.A.

FABRICA
DIMITRIE MARGULESCU

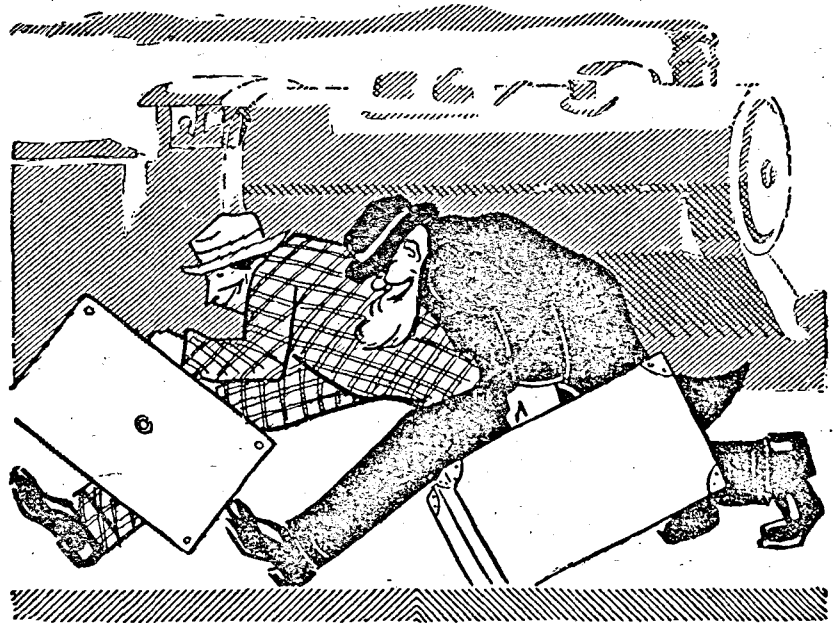
se impune ca prima industrie
de articole de voiaj.

Amenajată după marile indus-
trii din străinătate.

Desfide orice concurență

— Str. Sărindar 12 —

Telefon 377/30

„Prevederea”

Societate Anonimă Română de Asigurări. — Brăila

Capital Social Lei 10.000.000. — Rezerve Lei 32.000.000

Rezerve la finele anului 1926 peste Lei 50.000.000

Totalul capit. asigurate de soc. dela începutul activității (1920) până la finele anului 1926 peste Lei 41.834.250.000. Totalul daunelor reg. și plătite până la finele anului 1926 peste Lei 163.938.750

Primește asigurări contra riscurilor de incendiu, transport (maritim, fluvial și terestru), grindină, furt prin spargere, accidente, automobile, gramuri și oglinzi, viața și capitalizare în condițiunile cele mai avantajoase / Tranșează orice eventual diferend pe cale

* * de arbitraj. / Are agenții în toate localitățile principale din țară. * *

Montați

DUNLOP

ȘI VEȚI FI SATISFĂCUȚI

Reprezentanță generală

Londexpoco

Calea Victoriei, 59. București

FABRICA DE CAELE
ȚINTE, ȘURUPURI, CUIE, etc.

O. MUSTAD & FII

G A L A Ț I: Specialități

CAELE marca „COROANA„

„VITROMETAN“

FABRICA de STICLĂRIE S. A. MEDIAȘ

Produce toate felurile de:
BUTELII DE CULOARE VERZUIE

Ca sticle pentru:

Vin, Bere, Borviz, Lichior, Damigene,
Boloane de Sticlă etc.

- Producția zilnică 25.000 sticle.

Heinrich Kunz

Fabrică de cărămizi
refractare
COMARNIC

Premiate la 30 de expoziții

„SCHMOLLPASTA“ S.A.

FABRICA DE CREMA DE GHETE
BRAȘOV

9 medallii de aur

I. MUSCHONG & Comp.

Fabrici de țiglă și cărămidă

— Lugoj —

Tel. 43. — Adresa telegrafică „Muschong Lugoj“

Fabrică tot felul de țiglă și cărămidă
Fabricatele sunt garantate că nu conțin

::: piatră de var și salifru :::
La cerere se trimit oferte și monstre
gratis

Producția anuală: 30 milioane bucăți

Băile Minerale

— Buziaș —

Telefoane: Direcțiunea Băilor 25
Fabrica de Acid Carbonic, 18
Adresa telegrafică: „Muschong Buziaș“

Băile Minerale:

Sezonul dela 15 Mai până la 15 Sept.
Lichidarea de Acid carbonic natural
::: și Uzine de apă minerală :::

HANN & Comp.

SOȚ. AN. DE COMERȚ PENTRU
MAȘINI ȘI ARTICOLE TECHNICE

C L U J

Str. Regina Maria, No. 11

Mare depozit pentru
Articole Technice
Uleiuri, Mașini Agricole, etc.

Industria Plumbului

Inginer Ferers

Șoseaua Doamnei, 55. București

Fabrica de BERE ȘI MALȚ

Ca societate pe acțiuni din Sannicolaul-Mare

Bere Salon blondă
Bere Poster neagră

Specialități: Coroana specială
blondă
Fabricată și Malț.

